

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

OECD Ülkeleri İlk Çeyrekte Yüzde 0,4 Büyüdü

OECD, yılın ilk çeyreğine ilişkin öncü ekonomik büyüme verilerini açıkladı. Buna göre, OECD ülkelerinde Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH), Ocak-Mart döneminde yüzde 0,4 büyüdü. Ekonomik büyüme bir önceki çeyrekte yüzde 0,3 olarak kayıtlara geçmişti.

G7 ülkeleri arasında İngiltere ve Almanya'da büyüme ilk çeyrekte sırasıyla yüzde 0,6 ve yüzde 0,2 ile toparlanma gösterdi. İngiltere'de ekonomi geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0,3 ve Almanya'da yüzde 0,5 daralmıştı. Ekonomik büyüme Kanada'da Ocak-Mart döneminde yüzde 0,2, İtalya ve Fransa'da yüzde 0,1 olurken, Euro Bölgesi'nde yüzde 0,3 hesaplandı. Euro Bölgesi'nde de ekonomi geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0,1 küçülmüştü.

Euro Bölgesi Ekonomisinde Güçlü Toparlanma Sinyali

Euro Bölgesi'nde özel sektör ticari faaliyeti son bir yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Geçen yılın ikinci yarısında yaşanan durgunluğun ardından 20 ülkeden oluşan blok için görünüm iyileşiyor.

Euro Bölgesi'nde özel sektör ticari faaliyeti son bir yılın en yüksek seviyesine ulaşarak, bölgede ekonomik toparlanmanın devam ettiğine işaret etti. S&P Global'in Satın Alma Yöneticisi Endeksi (PMI) mayıs ayında 52,3'e yükseldi. Avrupa'nın en büyük ekonomisi Almanya'nın okuması beklentileri aşarken Fransa'da hizmetler düşük performans gösterdi.

Enflasyonun yüzde 2 hedefine yaklaştığı ve Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) faiz oranlarını düşürmeye başlamak üzere olduğu bir dönemde, Avrupa Komisyonu geçen hafta kıtanın yumuşak iniş yolunda ilerlediğini söylemişti.

AMB İcra Kurulu üyesi Isabel Schnabel, büyüme ivmesinin son zamanlarda biraz hızlandığını belirterek, ekonomik krizin en kötü döneminin geride kaldığına dair iyimserliğin artırdığını söyledi.

AB ile Avustralya Arasında Kritik Mineraller Anlaşması

Avrupa Birliği ile Avustralya, Çin'in yüksek teknoloji ve yeşil üretim için gerekli malzemelerin tedarik zincirindeki hakimiyetini azaltmak için kritik mineraller konusunda anlaşma yaptı. İmzalanan mutabakat zaptıyla kritik maden projelerinde işbirliğini geliştirmek için önümüzdeki 6 ay içinde ortak somut eylemler geliştirilecek.

ABD ve müttefikleri son yıllarda bilgisayar çipleri, güneş panelleri ve askeri donanım gibi ekipmanların üretiminde kullanılan lityum, kobalt ve nikel gibi kritik minerallerin alternatif kaynaklarını oluşturmak için çabılıyor.

Çin'in arzın çoğunu kontrol etmesi Washington ile Pekin arasındaki stratejik rekabetin yoğunlaşmasına neden olurken ABD'yi olası ihracat kısıtlamalarına maruz bırakıyor. Çin, bazı kritik hammaddeler için AB'nin en büyük tedarikçisi konumunda.

Yellen Rusya İle İş Yapan Bankaları Uyardı

bankalara yönelik ikincil yaptırımlarını güçlendirmeyi düşündüğünü söyledi.

ABD Hazine Bakanı Janet Yellen, Avrupalı bankalarının Rusya'da faaliyet göstermelerinin giderek artan risklerle karşı karşıya olduğunu ve ABD'nin Rusya'nın savaş çabalarına yönelik işlemlere yardımcı olduğu tespit edilen

Rusya Merkez Bankası: İkincil Yaptırımlar Rekabette Bozulma Yarattı

Rusya Merkez Bankası tarafından yayınlanan "Mali İstikrar Görünümü" başlıklı raporda, Batılı ülkelerin Rusya'ya uyguladığı yaptırımların etkisi değerlendirildi.

Batılı ülkelerin 2023'ün son çeyreği ile bu yılın ilk çeyreğinde yaptırım baskısını artırdığına işaret edilen raporda, "Yeni kısıtlamalar yalnızca Rus şirketlerini değil, dost ülkelerdeki şirketleri de hedef alıyor." ifadesi kullanıldı.

İkincil yaptırımların ihracat ve ithalatı etkilediği belirtilen raporda, "Bunun sonucunda ihracat ve ithalatta azalma, Rus mallarının küresel pazardaki rekabetçiliğinde bozulma, ayrıca lojistik ve uluslararası ödemelerde karmaşıklık olabilir." değerlendirmesine yer verildi.

Raporda, Rusya'nın 2023'ün son çeyreğinde petrol, doğalgaz ve petrol ürünleri üretiminde düşüş yaşadığı ifade edilerek, "Şirketler yaptırımlara

Google, Denizaltı Fiber Optik Kabloyla Afrika'yı Avustralya'ya Bağlayacak

Teknoloji devi Google, Afrika ve Avustralya kıtalarını birbirine bağlayan ilk denizaltı fiber optik kablosunu inşa etmeye hazırlanıyor.

Google'ın duyurusu, Afrika genelinde yaygın kesintilerin ardından geldi. "Umoja" olarak adlandırılan yeni kablo hattı Kenya'da başlıyor ve aralarında Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Ruanda, Uganda, Zambiya ve Zimbabve'den geçip ardından kara yolculuğunu Güney Afrika'da tamamlıyor. Kabloyu Hint Okyanusu üzerinden Avustralya'nın Perth şehrine yönlendirme çalışmaları devam ediyor.

uyum sağlamaya ve Doğu istikametini geliştirmeye devam ediyor ancak düşen ihracat hacimlerinin tam anlamıyla telafisi henüz mümkün olmadı." bilgisi verildi.

Güney Kore'den Çip Sektörüne Devasa Teşvik Paketi

Güney Kore, çip sektörünü desteklemek için 19 milyar dolarlık bir teşvik paketini açıkladı. Bu gelişme, rekabetin giderek arttığı bir sektörde önde kalmak için yarışan Samsung Electronics Co. ve SK Hynix Inc. için bir avantaj olarak yorumlandı.

Cumhurbaşkanlığı ofisinden yapılan açıklamada, 26 trilyon wonluk programın belirli yatırımlar için 17 trilyon wonluk mali desteğin yanı sıra vergi teşviklerini de içerdiği belirtildi.

Söz konusu toplam miktar, Maliye Bakanı Choi Sang-mok'un iki haftadan kısa bir süre önce önerdiği 10 trilyon wonun iki katından fazla.

Rekor program, ABD'den Çin'e hükümetlerin Taiwan Semiconductor Manufacturing Co. ve Intel Corp. gibi imalat projelerini çekmek ve ilerletmek için milyarlarca dolar harcadığı yerel çip endüstrisini destekleme çağrılarının ardından geldi. Dünyanın en büyük bellek çip üreticisi olan Kore, yatırım çalışmalarına liderlik etmek için uzun süredir Samsung ve SK gibi özel holdingleri tercih ediyor.

Ancak hükümet artık daha aktif bir rol oynuyor ve Seul dışında mega çip fabrikaları kümesi kurma planlarına öncülük ediyor. Açıklanan son paket, Asya ülkesinin şimdiye kadarki en büyük çip endüstrisi desteği harcamasını temsil ediyor.

X Türkiye'de Temsilcilik Açtı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, X sosyal medya platformunun Türkiye'de temsilcilik açmasına yönelik, "Nisan ayının sonuna doğru İstanbul'da bir şirket kurdular, resmi muhatabımız haline geldiler. Hem Türkiye'de vergi ödeme noktasında hem de doğrudan yaptırımlar uygulama noktasında ciddi bir kazanım elde etmiş olduk." dedi.

Sosyal medya mecralarında bilgi paylaşımları yapıldığına işaret eden Uraloğlu, "Bunlar paylaşılırken bizim de ülkemizin

çıkarlarını, maddi manevi değerlerini koruma noktasında reflekslerimiz, bazı yasal düzenlemelerimiz var. Ülkemizin kurallarını uygulama ve milli çıkarlarımızı koruma noktasında gayretimiz var. Bütün bu platformların ülkemizde mutlaka temsilci veya temsilcilikler bulundurmasını istiyoruz." diye konuştu.

Dünya Bankası: Karbon Fiyatlandırması Rekor Gelir Sağladı

Dünya Bankası, "Karbon Fiyatlandırmasının Durumu ve Eğilimleri 2024" raporunu yayımladı.

Dünyadaki karbon fiyatlama ilişkine ilişkin gelişmelerin ele alındığı raporda, küresel karbon fiyatlandırması sonucu sağlanan gelirin 2023'te 104 milyar dolarlık rekor seviyeye ulaştığı belirtildi.

Dünya çapında faaliyette olan 75 karbon fiyatlandırma aracı olduğu kaydedilen raporda, toplanan gelirin yarısından fazlasının iklim ve doğayla ilgili programların finansmanı için kullanıldığı ifade edildi.

Raporda, Brezilya, Hindistan, Şili, Kolombiya ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu orta gelirli büyük ülkelerin karbon fiyatlandırması uygulamasında ilerleme kaydettiği belirtildi.

Karbon fiyatlandırmasının uygulama açığının kapatılmasına yardımcı olmak için zemin kazanmaya devam ettiği ancak geçen yıl kaydedilen ilerlemenin yavaş olduğu vurgulanan raporda, uygulanan karbon vergileri ve emisyon ticareti sistemlerinin küresel emisyonların yaklaşık yüzde 24'ünü kapsadığı aktarıldı.

Raporda, enerji ve sanayi gibi geleneksel sektörler hakimiyetini

sürdürürken, havacılık, denizcilik ve atık gibi sektörlerde karbon fiyatlandırmasının giderek daha fazla dikkate alındığı kaydedildi.

Bankanın raporunda, rekor gelirlere ve büyümeye rağmen küresel karbon fiyatı kapsamı ve seviyelerinin Paris Anlaşması'nın hedeflerini tutturamayacak kadar düşük olduğuna işaret edildi.

AB, Yapay Zekâ Yasasını Onayladı

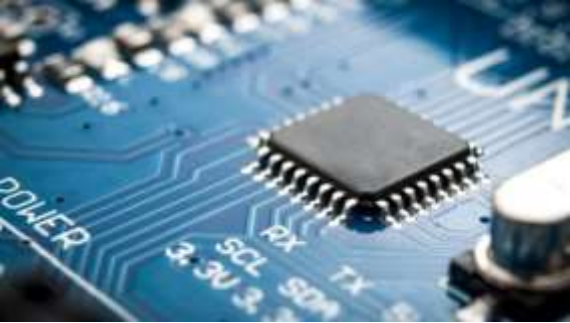
AB Konseyi, dünyada yapay zekaya yönelik ilk kapsamlı kuralları getirecek Yapay Zekâ Yasası'nın üye ülkeler tarafından kabul edildiğini açıkladı.

Yasaya göre, AB ülkelerinde yapay zekâ kuralları uyumlu hale getirilecek. Birlikte kullanılacak yapay zekâ sistemlerinin güvenli olması ve temel haklara saygı gösterilmesi gerekecek. Yapay zeka sistemleri, topluma zarar verme ihtimaline göre "risk temelli" bir biçimde düzenlenecek. Risk arttıkça kurallar katılacak.

Yapay zekanın bazı kullanımlarındaki risk kabul edilemez olarak sınıflandırılacak ve bu sistemlerin kullanımı yasaklanacak. İnsan davranışını manipüle eden veya insanların zafiyetlerinden yararlanan yapay zeka yasak olacak. Video, metin, görüntü oluşturma, başka dilde konuşma, hesaplama veya bilgisayar kodu yazma gibi çok çeşitli farklı görevleri yerine getirebilen büyük sistemlere özel kurallar getirilecek.

Yasa, AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanmasının 2 yıl sonrasında yürürlüğe girecek. Yeni yasa ile birlikte Google'ın yapay zekâ modeli Gemini ve ChatGPT gibi çeşitli yapay zekâ teknolojilerinin yeni kurallara uygun davranması gerekecek.

İki Çip Devi Tayvan'ın İşgal Senaryosuna Hazırlanıyor

Hollandalı çip makinesi üreticisi ASML ve Tayvan merkezli yarı iletken şirketi Taiwan Semiconductor Manufacturing Co.'nun (TSMC), Çin'in Tayvan'ı işgal etmesi halinde çip makinelerini devre dışı bırakabileceği bildirildi.

Türkiye'yi de Kapsayan Enerji Fonunda 490 Milyon Dolar Toplandı

Yenilenebilir enerji sektörüne yatırım yapan Alcazar Energy, Batı Balkan ülkeleri ve Türkiye'deki güneş enerjisi ve diğer yeşil enerji projelerini finanse etmek üzere oluşturduğu ikinci fonu için 490 milyon dolar topladı.

Reuters'ın haberine göre Alcazar Energy Partners II, yenilenebilir enerji konusunda büyük yatırımların yapılmadığı gelişmekte olan piyasalarda 1.6 gigavatın üzerinde temiz enerji projesi geliştirmeyi ve proje finansmanı da dahil olmak üzere yaklaşık 2 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım almayı hedefliyor.

BNEF: Karbon Nötr Dünya İçin 24,1 Trilyon Dolar Gerekliyor

BloombergNEF'e (BNEF) göre, dünyanın şebeke ağını neredeyse ikiye katlayarak 111 milyon kilometreye çıkarması gerekecek. Bu, güneşe olan mesafenin yaklaşık dörtte üçüne eşdeğer.

Böyle bir revizyonun fiyatı, hedefe ulaşmak için yenilenebilir enerjiye yapılan 22,7 trilyon dolarlık harcamaya kıyasla yaklaşık 24,1 trilyon dolar olacak.

BNEF raporunda, elektrik şebekelerinde yenilenmenin net sıfır hedefine ulaşmak için gereken birkaç basamaktan biri olduğu belirtildi.

Elektrikli araçlara, nükleer enerjiye ve temiz hidrojene yapılan büyük yatırımlar da diğer maddeler arasında yer alıyor. Rüzgar ve güneş enerjisi kapasitesinin de dokuz kat artması gerekecek.

BNEF, daha önceki raporunda da şebekelerin, enerji geçişi için kritik bir kolaylaştırıcı olduğunu ve önümüzdeki yıllarda bunlara yapılan yatırımların artmasının gerekeceğini belirtmişti.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Navlunda İkinci Dalga Yükseliyor

İsrail-Filistin savaşında yeni açılan Refah cephesi, deniz ticaretinde krizin boyutunu derinleştirdi. Yemen'deki Husilerin İsrail'in Filistin'de Refah'a yönelik saldırılarına misilleme olarak bu ülkeye giden tüm gemileri hedef alacağı yönündeki açıklamasının ardından, küresel navlun yeniden yükselişe geçti.

Drewry Dünya Konteyner Navlun Endeksi, mayısın ikinci haftasında yüzde 16'lık yüksek artışla 40'lık konteyner başına 3 bin 159 dolara

yükseldi. Çin ve Avrupa'daki Drewry uzmanları, Orta Doğu'daki jeopolitik risklerden endişe duyan nakliyecilerin teslimat tarihlerini değiştirdiğini aktarırken, küresel satın alma yöneticilerinin de panik alımlara yöneldiği belirtiliyor. Armatörlerin belli rotalarda kapasitelerini azaltmaları da arz-talep dengesini değiştirerek, navlunu artıran bir diğer etken olarak öne çıkıyor.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu'nda Yük Taşımacılığı Yeniden Başladı

Azerbaycan'ın başkenti Bakü'den başlayıp Gürcistan'ın Tiflis ve Ahılkelek şehirlerinden geçerek Kars'a uzanan 829 kilometrelik demir yolu hattı sayesinde Avrupa ile Çin arasında yük taşımacılığı kesintisiz sağlanabiliyor.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu (BTK) hattı üzerinden Rusya, Gürcistan, Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Çin'e yük taşımacılığı

gerçekleştirilirken Gürcistan'ın yol bakım çalışmaları talebi nedeniyle BTK hattı Mayıs 2023'te kapatıldı.

BTK Demiryolu, Gürcistan'dan geçen kısmının 184 kilometrelik bölümünün onarım, yeniden inşa, modernizasyon ve genişletme çalışmalarının tamamlanmasıyla 20 Mayıs 2024'ten itibaren yeniden yük taşımacılığına açıldı.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr